

Afdeling: Uddannelse og Mobilitet
Journal nr.: 19/21990
Dato: 3. juni 2019

Udarbejdet af: Morten Hvideland-Olsen
E-mail: mho@rsyd.dk
Telefon: 2920 1042

Notat vedr. ansøgningen om htx i Varde

Administrationens uddybende vurdering

Administrationen har vurderet sagen ud fra fem kriterier, som gennemgås nedenfor.

Kapacitet og tilgængelighed

Administrationen bemærker indledningsvist, at der er ledig kapacitet hos de tre nærmeste htx-udbydere i hhv. Esbjerg, Skjern og Grindsted. Der er således mulighed for, at de unge fra Varde Kommune på nuværende tidspunkt kan få plads på htx-uddannelsen, hvis de er villige til at transportere sig ud af kommunen.

For de unge, der bor i Varde by, er det administrationens vurdering, at der pt. er en rimelig god tilgængelighed til htx-uddannelsen i Esbjerg, jf. Rybners' bemærkning om det tager ca. 15 minutter med tog, at komme fra Varde by til Spangsbjerg st., der ligger ca. 600 meter fra Rybners' htx-udbud. Et htx-udbud i Varde by ville naturligvis være forbundet med en endnu kortere transporttid for de lokale unge.

For de unge, der ikke bor i eller omkring Varde by, kan der være tale om en væsentligt længere transporttid til det nærmeste htx-udbud, hvorfor et htx-udbud i Varde ville kunne gøre uddannelsen væsentligt mere tilgængelig for denne gruppe, end det er tilfældet pt.

Demografi og elevgrundlag¹

For at kunne vurdere elevgrundlaget for et htx-udbud i Varde, vil det være relevant både at kigge på den demografiske udvikling og de unges søgemønstre.

Hvad den demografiske udvikling angår, så er antallet af 15-16-årige i Varde Kommune faldet med 14 procent siden 2016. Frem mod 2025 ventes en lille midlertidig stigning på fire procent, mens der frem mod 2030 ventes et fald på 12 procent (sammenlignet med 2019). En lille stigning i antallet af unge på kort sigt afløses dermed af en betragtelig nedgang på lidt længere sigt.

Hvad de unges søgemønstre angår, så har der i 2018 og 2019 har været ca. 50 førstprioritetsansøgere fra Varde Kommune til htx i enten Esbjerg, Skjern eller Grindsted. Dertil kommer ca. 20-25 ansøgere, der havde angivet htx som anden prioritet, og som derigennem også tilkendegiver en vis interesse i den uddannelse. Administrationen antager desuden, at nogle af de unge fra Varde Kommune, der i dag søger eksempelvis en naturvidenskabelig stx, fremover kunne være i målgruppen for et lokalt htx-udbud. Administrationen antager imidlertid også, at nogle af de unge i Varde Kommune, selv ved et htx-udbud i Varde, fortsat ville søge htx i enten Esbjerg, Skjern eller Grindsted. Enten ud fra et tilgængelighedsperspektiv for de unge, der bor i udkanten af kommunen tættere på de tre byer, eller ud fra ønsket om at få del i det bredere udbud af studieretninger, der findes hos de større udbydere i Esbjerg og Skjern.

På den baggrund er det administrationens vurdering, at der kan vise sig at være elevgrundlag for et lille htx-udbud i Varde.

Søgningen til htx som første prioritet blandt de unge i Varde Kommune er i øvrigt faldet fra 9-10 procent i perioden 2012-2016 til 7-8 procent i perioden 2017-2019, hvilket er på niveau med regionsgennemsnittet. Andelen af unge, der har angivet htx som deres anden prioritet er desuden næsten halveret i perioden 2016-2019. Den faldende søgning vidner om, at de nuværende htx-udbydere i området ikke har formået at fastholde de unges villighed til at søge ud af kommunen for at tage en htx de seneste par år.

Det er derfor administrationens vurdering, at Varde gymnasiernes forsøg på at vende denne udvikling, via et lokalt htx-udbud, kan være et godt tiltag, fordi det bl.a. vil gøre htx-uddannelsen mere tilgængelig for en stor andel af kommunens unge.

¹ Kilder: www.statistikbanken.dk, www.uddannelsesstatistik.dk og regionens egne opgørelser.

Indvirkning på de eksisterende htx-udbydere²

Administrationen noterer sig, at et nyt htx-udbud i Varde vil kunne reducere optaget hos de eksisterende udbydere i Esbjerg, Skjern og Grindsted, jf. hørings svarene.

I perioden 2017-2019 har htx-uddannelsen på Rybners hvert år haft mellem 40-46 ansøgere fra Varde Kommune, svarende til ca. 30 procent af det samlede ansøgstal. Tallene for UCRS i samme periode ligger på 5-7 ansøgere (ca. 10 procent), mens Erhvervsgymnasiet Grindsted har haft én ansøger fra Varde Kommune hvert af de tre år (ca. syv procent). Jf. tidligere, er det administrationens vurdering, at nogle af disse ansøgere fortsat vil vælge de eksisterende udbud, selv hvis der etableres et udbud i Varde, mens andre igen formodes at ville foretrække et udbud på Campus Varde.

I det omfang Rybners og UCRS måtte miste ansøgere til et udbud i Varde, vurderes dette at kunne indvirke på bredden i studieretningsudbuddet, uden at det dog truer udbuddets eksistens. Set i forhold til Rybners, bemærker administrationen endvidere, at det kommende htx-udbud i Ribe (fra 2020) tillige vil kunne resultere i en mindre reduktion i optaget hos Rybners.

Hvad Erhvervsgymnasiet Grindsted angår, så har ansøgstallet de seneste fire år ligget mellem 13 og 17 ansøgere. Det betyder, at hver eneste ansøger er vigtig for Erhvervsgymnasiet Grindsted i bestræbelserne på at opretholde udbuddet. Det vurderes, at de unges geografiske bopæl i Varde Kommune har stor betydning for om de vil vælge det eksisterende udbud i Grindsted eller et nyt udbud i Varde. De seneste tre år har der kun været én ansøger årligt fra Varde Kommune til Erhvervsgymnasiet i Grindsted. Såfremt den gennemsnitligt set ene ansøger ville vælge et htx-udbud i Varde i stedet for Grindsted, ville dette derfor indvirke negativt på muligheden for at opretholde udbuddet i Grindsted. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at de få ansøgere fra Varde Kommune til htx-udbuddet i Grindsted typisk kommer fra den østlige del af kommunen, hvor der i nogle tilfælde er nogenlunde lige langt til hhv. Varde og Grindsted, og hvor de to byers htx-udbud i givet fald vil kunne vise sig omtrent lige attraktive ud fra et tilgængelighedsperspektiv. Administrationen vurderer derfor, at det er usikkert, i hvor høj grad et htx-udbud i Varde vil påvirke udbuddet i Grindsted i sidste ende.

Relevans i lyset af regionsrådets mål for uddannelse og arbejdskraft

I Region Syddanmarks handlingsplan for uddannelse og arbejdskraft indgår målet "Flere med STEM-kompetencer". Dette indebærer bl.a. et politisk ønske om at flere skal vælge en science-uddannelse. På ungdomsuddannelsesniveau indbefatter dette den tekniske studentereksamen (htx).

Set i det lys, finder administrationen det problematisk, at søgningen til htx i Syddanmark har ligget konstant på syv procent siden 2012. Administrationen vurderer på den baggrund, at det er positivt, at VG og VHH tager initiativ til at få flere unge til at søge htx. Administrationen anerkender samtidig at lokalsamfundet længe har efterspurgt muligheden for, at kommunens unge kan gå på htx i Varde, bl.a. ud fra et arbejdskraftsperspektiv.

Samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed

Administrationen hæfter sig ved, at et htx-udbud på Campus Varde vil være forbundet med udgifter til opbygningen af tilstrækkelige værkstedsfaciliteter for at kunne varetage htx-uddannelsen. Set i lyset af, at der er ledig kapacitet hos de omkringliggende htx-udbydere i Esbjerg, Skjern og Grindsted, kan sådanne investeringer være samfundsøkonomisk uhensigtsmæssige.

Hvis det viser sig, at et nyt htx-udbud i Varde vil kunne trække flere unge til uddannelsen samlet set, kan investeringen dog vise sig fornuftig.

² Kilde: www.uddannelsesstatistik.dk og regionens egne opgørelser.